

8.7.2026

SUP0 751/01.04.01.03/2026

Sosiaali- ja terveysministeriö
kirjaamo.stm@gov.fi

Sosiaali- ja terveysministeriön lausuntopyyntö VN/20868/2026

Suojelupoliisin lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi koskien alle 15-vuotiaana rikollisesta teosta epäillyn säilöönottamista

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt suojelupoliisilta lausuntoa hallituksen esitykseksi koskien alle 15-vuotiaana rikollisesta teosta epäillyn säilöönottamista. Kyseessä on täydentävä lausuntokierros liittyen hallituksen esitysluonnokseen laiksi lapsen erityisestä suojelusta ja siihen liittyvistä laeista. Suojelupoliisilta ei ole pyydetty lausuntoa alkuperäiseen hallituksen esitysluonnokseen eikä suojelupoliisi ole lausuntoa antanut.

Nyt lausuttavana olevassa esitysluonnoksessa ehdotetaan lainsäädäntöön muutoksia, joilla mahdollistettaisiin se, että alle 15-vuotiaana tehdystä rikollisesta teosta epäilty voidaan ottaa pidättämiseen oikeutetun virkamiehen päätöksellä säilöön enintään 72 tunniksi, jos säilöönotto on välttämätöntä kyseiseen epäiltyyn kohdistettavien lastensuojelutoimenpiteiden tarpeen tai muun hänen etuunsa liittyvän selvittämistarpeen vuoksi. Edellytyksenä on lisäksi, että rikoksesta säädetty ankarin rangaistus on vähintään vuosi vankeutta ja epäillyn henkilökohtaisten olosuhteiden tai muiden seikkojen perusteella on syytä epäillä, että hän vaikeuttaa asian selvittämistä hävittämällä, turmelemalla, muuttamalla tai kätkemällä todistusaineistoa taikka vaikuttamalla todistajaan, asianomistajaan, asiantuntijaan tai rikoskumppaniinsa.

Esitysluonnoksessa viitataan crime as service ja violence as a service - ilmiöihin, joissa tilausrikoksista ja tilausväkivallasta epäilty voi olla myös alle 15-vuotias. Esitysluonnoksessa todetaan, että rikoskokonaisuuden selvittäminen edellyttää usein tutkintataktista pakkokeinojen käyttöä kaikkia rikoskumppaneita kohtaan samanaikaisesti ja niiden eriaikaisuus voi vaarantaa alle 15-vuotiaan osuuden selvittämisen. Lisäksi on mahdollista, että alle 15-vuotias epäilty pyrkisi jatkamaan rikollista toimintaa sotkemalla esitutinnan rikosvastuuiässä olevien osalta ja vaikuttamalla muihin asianosaisiin, sopimalla kertomuksista sekä sotkemalla ja hävittämällä todistusaineistoa. Esimerkiksi kansalliset rajat ylittävän tilausrikos (CaaS, VaaS) voi vaatia laajasti esitutkintatoimenpiteitä sekä kansainvälistä yhteistyötä ennen sen tunnistamista.

Suojelupoliisi kannattaa lausuntopyynnön kohteena olevaa esitystä. Suojelupoliisi toteaa, että kaikkein vakavimman tilausrikollisuuden alkuperäiset toimeksiantajat voivat olla myös valtiollisia tai terroristisia toimijoita. Ilmiöön liittyvät pitkät toimeksiantoketjut huomioon ottaen on todennäköistä, että esimerkiksi sabotaasitoimintaan osallistunut alle 15-vuotias tekijä ei ole tietoinen toiminnan todellisista tavoitteista tai siitä, että

alkuperäinen rikollinen toimeksiantaja on valtiollinen tai terroristinen toimija. Kansallisen turvallisuuden suojaamiseen kannalta suojelupoliisi pitää kannatettavana ja tärkeänä sitä, että viranomaisten edellytyksiä päästä valtiollisten toimijoiden jäljille parannetaan mahdollistamalla esitysluonnoksen mukainen 72 tunnin säilöönotto alle 15-vuotiaiden epäiltyjen osalta. Kuten esitysluonnoksessa todetaan, kyse voi olla myös alle 15-vuotiaan itsensä turvallisuudesta, kun rikolliset toimijat voivat kohdistaa häneen painostusta, kiristystä ja väkivallan uhkaa.

Apulaispäälikkö

Jonna Turunen

Ylitarkastaja

Venni Valkama

Asiakirja (ID 83061) on sähköisesti allekirjoitettu Suojelupoliisin
asiankäsittelyjärjestelmässä 8.7.2026 14.44.56. Allekirjoituksen
oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.